

Gemeenteraad van Hengelo
Postbus 18
7550AA Hengelo

Gemeente Hengelo

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Onderwerp	Zaaknummer	Uw kenmerk	Datum
Verzoek politieke markt over transformatie sociaal domein	3438609		30 juni 2022

Geachte heer/mevrouw,

Via deze brief verzoeken wij uw gemeenteraad om op 12 juli a.s. een politieke markt te organiseren over het sociaal domein, in aansluiting op de politieke markt van de Zomerbrief.

Aanleiding

De uitgaven van gemeenten voor het sociaal domein stijgen door. Dat blijkt uit een recent onderzoek van BDO in opdracht van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), Divosa en het Netwerk Directeuren Sociaal Domein (NDSD). Landelijk stijgen behalve de kosten voor jeugdhulp, ook de Wmo-kosten van gemeenten flink. De groei van de kosten die samenhangen met de Participatiewet lijkt te stabiliseren.

Het onderzoek toont ook aan dat het bereiken van een sociaal domein dat financieel in balans is, een vraagstuk is van enorme omvang en complexiteit. Dat maakt dat praktisch elke gemeente voor het hetzelfde vraagstuk staat. Uit het onderzoek blijkt namelijk dat de uitgaven voor het sociaal domein vanaf de decentralisaties (2015) tot de onderzochte periode (2020) met meer dan 5 miljard euro stegen. Dat is een stijging van zo'n 30%. Voor vrijwel alle gemeenten in Nederland – ook voor Hengelo – geldt: een einde aan die groei of zelfs een afname is niet in zicht, zeker in het licht van de huidige economische, maatschappelijke en demografische ontwikkelingen.

Onze jaarcijfers laten dan ook zien dat de uitgaven voor jeugdhulp blijven stijgen en de verwachte stabilisatie van kosten uitblijft. Deze stijging in kosten bij jeugd is tegengesteld met de verwachting die wij in de begroting 2022 hebben opgenomen, waarbij de kosten in de komende jaren gereduceerd moeten worden.

Ook de uitgaven voor de uitvoering van de Wmo zijn de afgelopen jaren fors toegenomen en zullen als gevolg van demografische ontwikkelingen in Hengelo verder stijgen. In de Zomerbrief geven wij voor 2022 een voordeel op de Wmo weer, maar gezien de diverse onzekerheden en de druk van de ingeboekte bezuinigingen boeken wij deze niet structureel in.

Aan de inkomstenkant zien wij de komende jaren een teruglopende omvang van het BUIG-budget.

Dit alles is niet nieuw. Vanaf 2017 hebben college en gemeenteraad al maatregelen genomen om de inkomsten en uitgaven binnen het sociaal domein met elkaar in balans te brengen. Ook vorig jaar is nog weer een extra maatregelenpakket opgesteld, in de wetenschap dat dit nog niet voldoende zou zijn. Het Sociaal domein in Hengelo is financieel onhoudbaar, wat maakt dat wij daar nu fors op gaan sturen. In de Zomerbrief, die gelijktijdig met deze brief wordt aangeboden, geven wij aan dat dit vraagt om vergaande keuzes. Daarom zitten wij opnieuw aan de tekentafel om vanuit verschillende invalshoeken naar onze keuzes voor het sociaal domein kijken. Er is een dringende noodzaak voor serieuze gamechangers en een reset van het systeem.

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres
Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres
gemeente@hengelo.nl
Telefoonnummer
14-074

Wij werken aan een samenhangend pakket van projecten en maatregelen waarmee wij de problematiek op een andere manier zullen aanpakken.

Politieke markt

Wij stellen daarom voor om tijdens de politieke markt op 12 juli a.s., aansluitend op de bespreking van de Zomerbrief, met elkaar van gedachten te wisselen over het sociaal domein en de te maken keuzes. Zodat wij uw zienswijze op de keuzes al kunnen meenemen bij de uitwerking van een transformatieplan.

In de bijlage schetsen wij eerst de (financiële) ontwikkelingen zoals wij die in Hengelo zien (hoofdstuk 1). Daarna nemen wij u in hoofdstuk 2 mee in het strategisch denkkader en een aantal schuifknoppen aan de hand waarvan wij keuzes hebben gemaakt. Deze keuzes staan vast en zijn voor ons de uitgangspunten voor de uitwerking van scenario's. Scenario's waarover wij graag met uw gemeenteraad in gesprek willen.

Centrale vraag bij de politieke markt is "Wat wilt u ons meegeven voor de uitwerking van deze uitgangspunten in een transformatieplan".

Voorafgaand aan de politieke markt ontvangt u in week 27 een nadere invulling van de uitgangspunten in de scenario's, zodat ons gesprek tijdens de politieke markt wat meer geconcretiseerd kan worden.

Vervolg

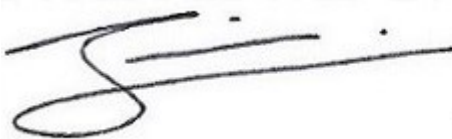
Na de politieke markt zullen wij de keuzes in de zomer uitwerken in het transformatieplan (het 'wat' en 'waarom' en met welk verwacht financieel effect). De financiële paragraaf van het transformatieplan zal vervolgens onderdeel uitmaken van de Beleidsbegroting 2023-2026 en in lijn met de planning van de Beleidsbegroting voor besluitvorming worden voorgelegd aan uw gemeenteraad.

Wij veronderstellen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en zien uw reactie op ons verzoek met vertrouwen tegemoet.

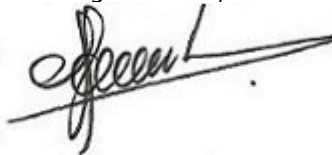
Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Hengelo,
de secretaris,

de burgemeester,

De heer J. Eshuis

De heer S.W.J.G Schelberg

Bijlagen: 1

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres

Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres

gemeente@hengelo.nl

Telefoonnummer

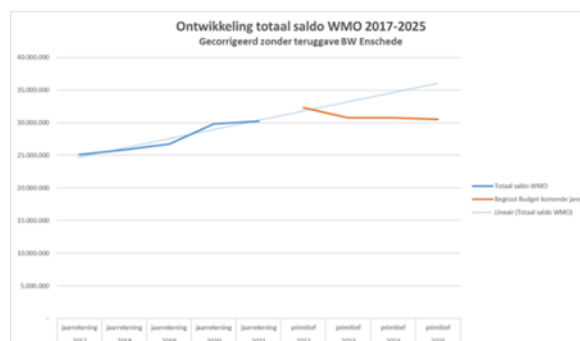
14-074

Bijlage procesbrief sociaal domein

1. Analyse: wat zien wij nu?

1.1. Wet Maatschappelijk Ondersteuning

Wanneer wij naar het totaal aantal unieke cliënten en het totaal aantal unieke indicaties op jaarbasis kijken, dan zien wij in 2021 een stijging van het aantal unieke cliënten met 389, ongeveer 7,5 procent, ten opzichte van 2020. Het aantal unieke indicaties steeg gedurende 2021 met 7 procent. Bijgaande grafiek laat zien dat als deze trend doorzet het begroot budget en uitgaven fors uit elkaar gaan lopen. Dit lijkt tegenstrijdig met het feit dat wij bij de zomerbrief een voordeel rapporteren op de Wmo, maar de omstandigheden zijn dusdanig onzeker (vergrijzing, post-corona), dat wij dit effect niet structureel kunnen inboeken.

Wanneer wij naar de afzonderlijke vormen van ondersteuning binnen de Wmo kijken, dan valt een aantal zaken op:

- De grootste categorieën in aantallen cliënten zijn op dit moment huishoudelijke ondersteuning (HO), gevolgd door individuele ondersteuning (OB 1A en OB 1B individueel) en begeleiding groep (OB 1A groep). Uitgaven in OB 1 2021: € 8.044.000,-.
- Bij de groepsbegeleiding op basis van ondersteuningsbehoefte (OB) 2 gaat het om relatief kleine aantallen cliënten en indicaties. Gedurende de afgelopen vijf maanden is er sprake van een stijging, al is deze in absolute aantallen beperkt van omvang. De individuele begeleiding op basis van OB 2 is, na vrij constant te zijn geweest, licht aan het dalen. Uitgaven OB 2 in 2021: € 2.038.000,-.
- Het aantal cliënten en indicaties voor vervoer neemt sinds een jaar af. Naar verwachting is de coronapandemie hierop van invloed.
- 1 januari 2020 is het abonnementstarief ingevoerd. Wij constateren een sterke groei van de HO als gevolg van het invoeren van het abonnementstarief. Vanaf eind 2021 zien wij deze stijging in zowel aantal cliënten als aantal indicaties afvlakken. De toename van cliënten zal mee ademen met de toenemende vergrijzing. De mogelijkheden om hierop als gemeente te sturen zijn beperkt. Uitgaven Ho in 2021: € 9.648.000,-.

WMO (bedragen * € 1.000)	Primitief 2021	1e Berap 2021	Gewijzigde begroting 2021	Jaarrekening 2021	verschil 2e Berap met jaarrekening
Voorveld	1.824	1.751	1.748	1.263	485
Wijkteams/toegang	3.778	3.778	4.092	4.176	-84
Inkomensondersteuning chronisch zieken	1.157	1.357	1.357	1.305	52
Maatwerkvoorzieningen (wonen, hulpmiddelen etc.)	2.573	2.293	1.987	1.970	17
Ondersteuningsbehoeften	7.206	9.764	9.713	10.085	-372
PGB WMO	1.074	882	712	364	348
Modules maatwerk (verblijf)	944	956	956	948	8
Huishoudelijke ondersteuning	8.067	8.910	8.910	9.258	-348
PGB HO	558	954	954	390	564
Vervoer	1.797	1.818	1.705	1.349	356
Individuele voorzieningen ZIN	45	41	41	64	-23
Nog in te vullen taakstelling interventieprogramma	-350	-10	-10	-	-10
Uitgaven WMO	28.673	32.494	32.165	31.172	993
Beschermde Wonen		-1.000	-1.000	-3.028	2.028
Eigen Bijdragen	-876	-876	-983	-999	16
Bijdragen WMO	-876	-1.876	-1.983	-4.027	2.044
Saldo WMO	27.797	30.618	30.182	27.145	3.037

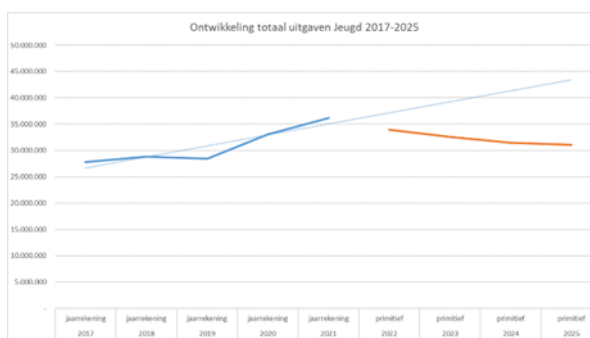
Bedragen x 1000

1.2. Jeugdwet

Medio februari maken er ongeveer 1.400 cliënten gebruik van jeugdhulp en lopen er rond de 2.200 actieve indicaties. Wij zien over de gehele linie een opgaande druk in vooral de kosten per cliënt. Het totaal aantal cliënten van jeugdzorg stijgt tussen januari 2021 en januari 2022 met 2,4%, de overall kosten stijgen daarentegen met ruim 8%. Dit ligt in lijn met landelijke trends en landelijke berichtgevingen.

Het totale aantal unieke indicaties vertoont een grilliger verloop door seizoensinvloeden, zo worden er in de zomervakantie minder indicaties afgegeven dan in de maanden daarna. Overall stijgt het aantal indicaties echter nog. Daarnaast nemen wachtlijsten toe en daardoor de zorgvraag vaak ook. Dit is deels een gevolg van Corona en de effecten van de laatste lockdown. Tegelijkertijd is er al langer een trend gaande dat de zorgvraag zwaarder en complexer wordt.

Ook hier lopen trends in uitgaven en begroting (dalend) bij ongewijzigd beleid fors uit elkaar.

Tabel: Ontwikkelingen in aantallen unieke cliënten en indicaties jeugd

	Totaal aantal unieke cliënten	Totaal aantal unieke indicaties	Gemiddeld aantal indicaties per cliënt
2019	1.941	4.798	2,5
2020	2.007	5.430	2,7
2021	2.170	5.449	2,5

De totale uitgaven voor jeugdhulp zijn de afgelopen jaren stevig toegenomen; van 23,5 miljoen euro in 2019 naar 27,5 miljoen euro in 2020 naar meer dan 30 miljoen euro in 2021. Wanneer wij naar de werkelijke uitgaven kijken voor de verschillende vormen van jeugdhulp, dan valt het volgende op:

- Hoewel het aantal unieke cliënten met begeleiding op basis van Ondersteuningsbehoefte (OB) 1 daalt, zien wij de gemiddelde kosten per cliënt hier wel stijgen. De uitgaven OB 1 in 2021: € 246.000,-. Medewerkers in de uitvoering constateren dat er nog altijd veel discussie met de aanbieders is over de hoogte van de indicaties die worden afgegeven. Zo geven aanbieders aan er te zijn voor specialistische vragen en niet voor individuele ondersteuning op basis van OB 1.
- Bij de overige ondersteuningsbehoeften zien wij de grootste uitgaven bij de categorieën waar ook de grootste aantallen cliënten zijn te vinden. Voor ondersteuning bij praktische taken en in het voeren van de regie (OB 2) waren de uitgaven in 2021 € 3.944.00,-, voor specialistische/therapeutische ondersteuning (OB 3) was dat € 5.482.000,- en voor behandeling (OB 4) kwam het neer op € 6.312.000. Voor wonen en verblijf gaven wij in 2021 € 5.955.000,- uit.
  - o Het aandeel uitgaven voor OB 2, OB 3 en voor wonen en verblijf in de totale uitgaven is sinds 2019 aan het stijgen, al was die stijging in 2021 minder groot dan in het jaar daarvoor.¹
  - o Hoewel het aantal unieke cliënten met ondersteuning bij praktische taken en in het voeren van regie (OB 2) stijgt, dalen de gemiddelde kosten per cliënt.
  - o Tot halverwege 2021 zien wij het aantal unieke cliënten met specialistische/therapeutische ondersteuning (Ondersteuningsbehoefte 3) en de gemiddelde kosten per cliënt stijgen, daarna stabiliseren beide.
  - o De uitgaven voor behandeling waren in 2021 wel lager dan in 2019, zowel absoluut als in aandeel van de totale uitgaven. Toch lijkt het aantal cliënten met behandeling (OB 4) in 2021 af te nemen, en zien wij de uitgaven in 2021 zowel in absolute als relatieve zin toenemen.
- Na een daling in 2020 zijn de uitgaven voor vervoer in 2021 toegenomen. De verklaring hiervoor ligt in de sluiting van scholen en de 1,5 meter maatregel als gevolg van coronapandemie in 2020.

¹ Ten aanzien van de financiële ontwikkelingen in de ondersteuningsbehoeften moet de kanttekening worden gemaakt dat er in 2019 nog veel oude zorgvormen waren, zoals verblijf VG, verblijf GGZ en opvoedhulp. Deze zijn in 2019 in het dashboard onder OB 4 geplaatst, omdat ze daar qua zorgvorm het beste bij passen. Deze zorgvormen hebben echter ook een stuk begeleiding in zich, waardoor een deel ervan onder OB 2/ OB 3 valt. Dit maakt dat de ontwikkelingen in het jaar 2019 niet één op één te vergelijken zijn met 2020 en verder.

Jeugd (bedragen * € 1.000)	Primitief 2021	1e Berap 2021	Gewijzigde begroting 2021	Jaarrekening 2021	verschil 2e Berap met jaarrekening
Voorveld	1.228	2.169	2.169	1.339	830
Wijkteams/toegang	3.565	3.936	3.936	3.693	243
Ondersteuningsbehoefte Jeugd	13.379	17.371	16.728	17.731	-1.003
Modules Maatwerk (verblijf)	3.784	5.663	5.663	5.955	-292
Beschikbaarheidsvoorzieningen	3.447	3.436	3.770	2.972	798
Maatwerk vervoer	311	315	315	217	98
PGB Jeugd	224	226	226	110	116
Individuele voorzieningen ZIN	508	508	463	418	46
Module maatregelhulp (Jeugd)	3.364	3.604	3.604	3.142	462
Veilig Thuis Twente	594	518	518	540	-22
Uitgaven Jeugd	30.404	37.746	37.392	36.117	1.275
Nog in te vullen taakstelling interventieprogramma	-477	-497	-80	-	-80
Saldo Jeugd	29.927	37.249	37.312	36.117	1.195

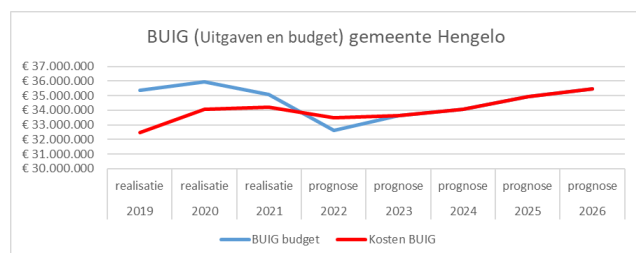
Bedragen x 1000

1.3. Participatiewet

Per 2022 is de financieringssysteem van het BUIG budget veranderd. Het BUIG budget bestaat nu uit een deel voor de betaling van uitkeringen en een apart deel voor de betaling van de loonkostensubsidies (LKS).

Het budget voor de loonkostensubsidie in het jaar T is gebaseerd op de uitgaven LKS in het jaar T-1 plus een groeifactor. Voor 2022 verwachten wij een tekort op het BUIG budget door het

achterblijven van het aantal plaatsingen in 2021 van klanten op een baan met LKS. Het aantal plaatsingen van klanten op een baan met LKS neemt momenteel echter sterk toe, waardoor wij verwachten dat wij de komende jaren binnen het BUIG budget blijven.

De rode lijn in de grafiek (de kosten) loopt daarom gelijk aan de blauwe lijn (BUIG budget) vanaf het jaar 2023.

Tabel: ontwikkelingen volume

Gemiddelde aantallen	2019 realisatie	2020 realisatie	2021 realisatie	2022 prognose	2023 prognose	2024 prognose	2025 prognose	2026 prognose
Algemene bijstand	2.061	2.087	2.069	1.988	2.035	2.097	2.146	2.175
IOAW	148	144	124	107	103	97	84	79
IOAZ	18	22	21	19	20	21	21	21
Totaal	2.227	2.253	2.214	2.114	2.158	2.215	2.251	2.275

BUIG budget	2019 realisatie	2020 realisatie	2021 realisatie	2022 prognose	2023 prognose	2024 prognose	2025 prognose	2026 prognose
BUIG budget	€ 35.389.964	€ 35.935.402	€ 35.099.195	€ 32.630.869	€ 33.615.983	€ 34.073.747	€ 34.932.728	€ 35.462.096
Kosten BUIG	€ 32.477.289	€ 34.067.296	€ 34.218.916	€ 33.462.056	€ 33.615.983	€ 34.073.747	€ 34.932.728	€ 35.462.096

1.4. Financieel perspectief

Het structurele beeld, een fors tekort op het gebied van Wmo en Jeugdhulp, dat wij bij de Kadernota 2022 voorzagen wordt bij de jaarrekening 2021 bevestigd. Daarmee blijft de noodzaak voor de ontwikkelopgaven en het maatregelenpakket onverminderd overeind.

De nieuwe prognoses laten het volgende beeld zien:

- Voor de Wmo lijken de budgetten voor 2022 voldoende en kan de taakstelling ingevuld worden. Wij houden bijna € 0,7 miljoen over. Dit is echter niet structureel. De prognose van 2022 is namelijk niet richtinggevend voor de prognose 2023 e.v. Want wij hebben te maken met een enorme vergrijzing en naar verwachting een toenemend aantal inwoners die een beroep zullen doen op de Wmo. Ook het te verwachten negatieve effect van decentralisatie beschermd wonen is nog niet bekend.
- Voor de Jeugdhulp zien wij nog steeds een opgaande druk in vooral de kosten per cliënt. Het totaal aantal cliënten van jeugdzorg stijgt tussen januari 2021 en januari 2022 met 2,4%, de overall kosten stijgen daarentegen met ruim 8%. Dit ligt in lijn met landelijke trends en landelijke berichtgevingen. Op basis van een voorzichtige prognose verwachten wij een tekort op de zorgbudgetten van circa € 1,2

miljoen. De taakstelling is voor 2022 € 1,5 miljoen en verwachten wij grotendeels niet te kunnen invullen. In hoeverre de prognose van 2022 richtinggevend is voor prognose 2023 e.v. is lastig, maar wij verwachten nog steeds een toename in kosten. Dus de druk op de jeugdbudgetten is verminderd hoog en de tekorten eveneens.

Wat betreft het BUIG budget hebben wij dit - zoals reeds gemeld ten tijde van de begroting - ten opzichte van 2021 met € 3 ton neerwaarts bijgesteld. Bij het nader voorlopige budget voor 2022 is het gemeentelijke budget nog eens met € 2,1 miljoen gekort. Het Hengelose BUIG budget gaat daarmee van € 35,1 miljoen naar € 32,6 miljoen in 2022, een daling van € 2,5 miljoen. Deze daling resulteert erin dat de gemeente Hengelo van een jarenlang voordeel op het BUIG budget naar een geprognoseerd nadeel in 2022 gaat van ruim € 650.000. Voor 2023 en verder zullen de voorlopige cijfers 2022 en bijgestelde verwachte conjunctuur wederom input zijn voor budgetbepaling en hanteren wij de nullijn, voldoende budget van het Rijk om de totale bijstandslasten te kunnen dekken.

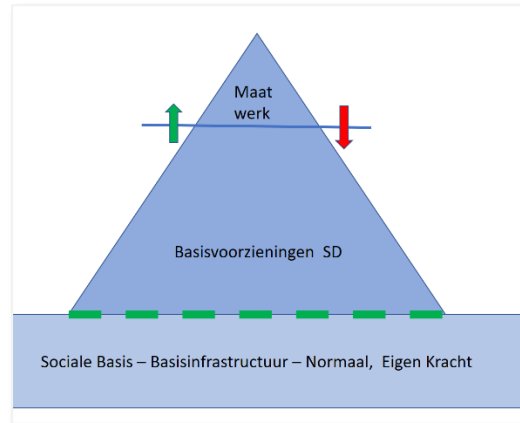
2. Strategisch denkkader

2.1 Denken in (financiële) scenario's

In een theoretische benadering van een cliëntbestand zijn er verschillende beïnvloedingsmogelijkheden. Zo kan aan de instroom kant gedacht worden aan het voorkomen van zorgbehoeften (preventie), het opwerpen van drempels, of sommige beelden over zorgbehoeften aanpassen (zgn. normaliseren).

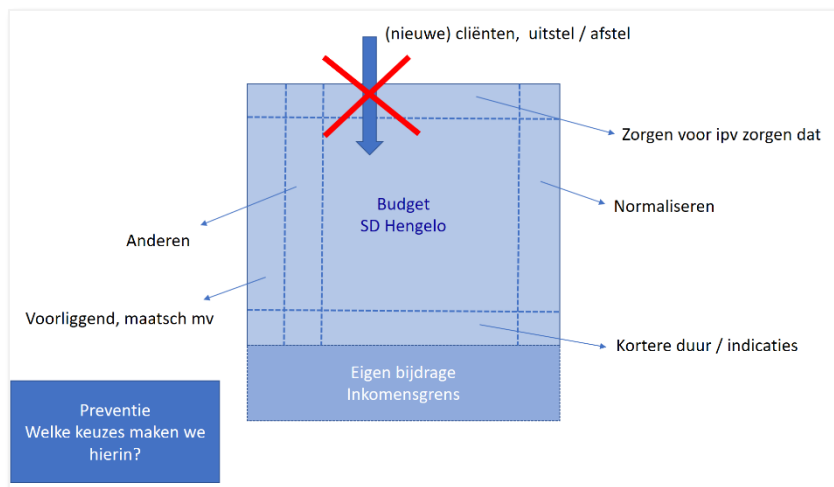
Ook meer doorgeleiden naar alternatieven kan worden gezien als een financieel scenario. Daarbij kan worden gedacht aan alternatieven met een andere financieringsstroom of op andere en goedkopere alternatieven. Wij denken daarbij bijvoorbeeld meer aan eigen kracht scenario's zal inzet op meer gebruik van basisinfrastructuur (bv. LOES, BudgetAlert) of algemene, voorliggende voorzieningen. Maar ook uitstroom naar zorg met een andere financieringsstroom is route voor uitstroom.

EIGEN KRACHT SCENARIO'S

Daarnaast kan als denkrichting ook worden gedacht aan versobering door beperking van zorg, bijvoorbeeld door kortere duur van zorg of andere indicering.

FINANCIËLE SCENARIO'S

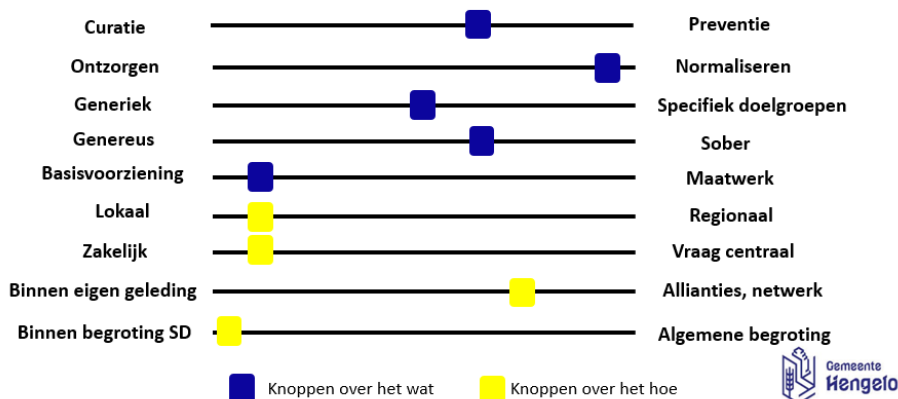

Tot slot kan nog gedacht worden aan de inkomstenkant. Binnen het sociaal domein moet dan vooral gedacht worden aan de mate waarin wordt ingezet op een eigen bijdrage voor ontvangen zorg of ondersteuning.

2.2 Uitgangspunten college

Vast staat dat wij op de huidige voet niet verder kunnen. De eerste fase in het proces dat moet leiden tot een sociaal domein dat financieel in balans is, vindt haar zwaartepunt in de lijn van legitimiteit: WAT mag de samenleving verwachten en welke fundamentele keuzes kunnen worden gemaakt over het HOE. Aan de hand van een aantal schuifknoppen op het WAT en het HOE hebben wij keuzes gemaakt. Deze keuzes staan vast en zijn voor het college de uitgangspunten voor de uitwerking van scenario's. Scenario's waarover het college met de gemeenteraad in gesprek wil en die nog worden toegezonden aan de gemeenteraad.

KEUZES COLLEGE SCHUIFKNOPPEN

Curatie versus Preventie

De afgelopen jaren is steeds meer ingezet op preventie. Wij kunnen deze lijn doorzetten en nog meer hierop inzetten of wij kunnen besluiten om vast te houden aan het huidige niveau van preventie of zelfs minder hierop inzetten en ons volledig focussen op curatie.

Uitgangspunt college:

Wij kiezen voor meer preventie met effectief bewezen interventies en businesscases om de effectiviteit te bewijzen. En focussen op preventie waar de grootste uitgaven in zorg en ondersteuning zijn en grootste resultaten te halen zijn. Wij leggen een deel van de verantwoordelijkheid daarvan ook neer bij de partners als dit logisch is of leidt tot beter resultaat. Omdat veel interventies pas op de lange termijn effect hebben en wij op korte termijn een financiële opgave hebben, ligt onze prioriteit op dit moment bij een aantal van onderstaande keuzes.

Ontzorgen versus Normaliseren

Aan de ene kant kan de gemeente inwoners ontzorgen en hen helpen bij alles waar ze tegenaan lopen in hun leven. Wij kunnen als gemeente er echter ook voor kiezen om in te zetten op normaliseren, waarbij wij kijken naar wat iemand wel kan en erop vertrouwen dat de meeste mensen in staat zijn om hun problemen/situatie zelf op te lossen of ermee te leren leven. Bij normalisering is de inwoner dus meer op zichzelf en zijn omgeving aangewezen, maar ervaart deze ook meer zijn eigen kracht.

Uitgangspunt college:

Wij ontkomen niet aan een trendbreuk: van ontzorgen naar normaliseren. Van “zorgen voor”, naar “zorgen dat”. Wat hoort bij het leven? En wat vraagt bijzondere ondersteuning? Dit komt er op neer dat onze basis is dat inwoners elkaar helpen. Eigen kracht, eigen netwerk en noaberschap. Onze sociale basisinfrastructuur kan daarbij ondersteunen.

Generiek versus Specifieke doelgroepen

Het inzetten op specifieke doelgroepen vraagt veel van zorgverleners/begeleiders en kost over het algemeen meer dan generieke interventies. Echter lijkt het ook veel op te kunnen leveren als met de goede werkwijze op de goede doelgroepen wordt ingezet.

Uitgangspunt college:

Wij bieden waar het kan zoveel mogelijk generieke ondersteuning, maar waar nodig en (financieel) kansrijk, organiseren wij ondersteuning voor specifieke doelgroepen.

Genereus versus Sober

Bij deze regelknop gaat het fundamenteel om de vraag hoe genereus of sober wij willen zijn in de verlening van ondersteuning/zorg aan onze inwoners. Vinden wij principieel dat de gemeente Hengelo hierin ruimhartig moet zijn, of mag het met het oog op de financiële situatie een tandje minder.

Uitgangspunt college:

In lijn met het normaliseren zullen wij de ondersteuning aan onze inwoners ook versoberen. Wij kijken of ondersteuning echt nodig is en beperken waar mogelijk de zorginzet. Wij blijven goed kijken naar de vraag van de inwoner (maatwerk), maar het is niet: "u vraagt, wij draaien".

Basisvoorziening versus Maatwerk

De wetgever heeft maatwerk zowel in de Jeugdwet als in de Wet Maatschappelijke Ondersteuning geborgd. Tegelijkertijd laat dezelfde wetgeving (en jurisprudentie) ruimte voor algemene voorzieningen als antwoord op ondersteuningsbehoeften. Immers, pas als een algemene voorziening niet volstaat ter oplossing van de problemen van de burger komen maatwerkvoorzieningen in beeld, dat wil zeggen: specifiek op diens situatie toegesneden hulp ter bevordering van zelfredzaamheid en/of participatie.

Uitgangspunt college:

Hoewel wij waar dat echt nodig is onze inwoners ondersteuning op maat willen bieden, zetten wij fors en vergaand in op het (door)ontwikkelen van basisvoorzieningen. Zodat zoveel mogelijk ondersteuning en oplossing via basisvoorzieningen gegeven kan worden en individueel maatwerk minder nodig is.

Pas als die basisvoorzieningen ontoereikend zijn gebleken wordt bekeken welke ondersteuning naast die basisvoorzieningen nodig is. Kwetsbare groepen kunnen daarmee altijd een beroep op ons blijven doen. Dit vraagt een mentaliteitsverandering van inwoners, partners en de gemeente en bijstelling van onze verwachtingspatronen.

Lokaal versus Regionaal

Wij werken op dit moment op veel vlakken regionaal samen. Dat is voor delen van de uitvoering van de Jeugdwet wettelijk verplicht. Voor een belangrijk deel is dit ook vrijwillig. Regionaal samenwerken kan voordelen hebben in slagkracht, onderhandelingspositie met aanbieders en het delen van kennis. Als wij echter meer lokaal willen organiseren en contracteren zijn wij flexibeler en verwachten wij beter te kunnen monitoren en regie te kunnen voeren en in staat om samen te werken met partners die echt geworteld zijn in Hengelo.

Uitgangspunt college:

Wij kiezen ervoor om de zorg en ondersteuning zoveel mogelijk lokaal te organiseren en inkopen/ subsidiëren, ook voor wat betreft de maatwerkvoorzieningen. Zodat het zo goed mogelijk aansluit op de hengelse basisvoorzieningen en de samenwerking optimaal tot stand kan komen. Daar waar het verplicht of duidelijk in belangrijke mate bijdraagt aan meer grip en kostenbesparing, blijven wij regionaal inkopen.

Zakelijk versus Vraag centraal

Bij deze schuifknop staat de vraag centraal wat meer prevaleert of uitgangspunt is bij de uitwerking van maatregelen: het beschikbare budget of de ontwikkeling van de zorg en ondersteuning die noodzakelijk is. Of zien wij meer heil in werken met een maximale ondersteuningstermijn?

Uitgangspunt college:

Wij bezinnen ons op het aanbieden en organiseren van de zorg en (inkomens)ondersteuning. Bijvoorbeeld door middel van een kaderstellend budget voor een aantal preferente partners en duidelijke financiële afspraken aan de voorkant. Ondanks kaderstellende financiële en resultaatgerichte afspraken aan de voorkant moet er ruimte zijn in de uitvoering voor de menselijke maat waar dat echt nodig is.

Binnen eigen geleding versus Allianties, netwerk

Wil de gemeente meer onder eigen regie of in eigen geledingen uitvoeren, zoals bijvoorbeeld investering van huishoudelijke ondersteuning, vervoer, bewindvoering of zoekt de gemeente het meer in samenwerking en partijen als SWB, onderwijs en Wijkkracht en samenwerkingsverbanden (in welke vorm dan ook) met aanbieders?

Uitgangspunt college:

Wij organiseren de zorg en ondersteuning bij de partner(s) die dit het beste kunnen, uitgaande van een goede balans tussen kwaliteit en financiën. En focussen ons daarbij op een beperkt aantal partners met aandacht voor samenwerking, goede overdracht van cliënten, investeren in partnerschap en gezamenlijke (financiële) verantwoordelijkheid.

Binnen begroting Sociaal domein versus Algemene begroting

De fundamentele vraag is bij deze regelknop of het bestuur van mening is dat tekorten die ontstaan binnen het Sociaal Domein, ook volledig moeten worden gedekt door het Sociaal Domein of dat dit tekort langs andere wegen mag of noodzakelijkerwijs moet worden gedekt.

Uitgangspunt college:

Het uitgangspunt van het college is (blijft) dat de uitgaven in het sociaal domein binnen de daarvoor beschikbare budgetten blijven. Inzet van middelen voor andere gemeente taken en initiatieven is niet wenselijk omdat investeren in leefomgeving, economische zaken, werkgelegenheid, veiligheid en sport- en culturele voorzieningen bijdraagt aan welvaart en het evenwicht in het sociaal domein. Wel kijken wij of er een ingroeipad nodig is voor een zachte landing.

Tot slot. Wij realiseren ons dat de keuzes die wij hier maken onze bewoners raakt. Maar wij houden oog voor de menselijke maat waar dat nodig is en zetten een transformatie in met aandacht voor een zachte landing. Voor mensen die nu zorg ontvangen. Zorg is niet weg, maar wel anders! Meer aansluitend bij het gewone leven, zo dicht bij mogelijk. Daarmee willen wij ook zorgen dat ondersteuning makkelijker toegankelijker wordt en zo mogelijk met minder bureaucratie.

Nogmaals, bovenstaande uitgangspunten vormen de basis voor het uitwerken van een aantal hengelose scenario's. Scenario's waarover wij tijdens de politieke markt graag in gesprek gaan met de gemeenteraad.